

**МОДЕРНІЗАЦІЯ УПРАВЛІННЯ
СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИМ РОЗВИТКОМ
РЕГІОНУ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ**

**МАТЕРІАЛИ МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

15-16 травня 2025 року
м. Чернівці (Україна) – м. Сучава (Румунія)

Міністерство освіти і науки України
Чернівецька обласна військова адміністрація
Чернівецька міська рада
Державний торговельно-економічний університет (м. Київ, Україна)
Чернівецький торговельно-економічний інститут ДТЕУ (м. Чернівці, Україна)
Ужгородський торговельно-економічний інститут ДТЕУ (м. Ужгород, Україна)
Університет ім. Стефана чел Маре (м. Сучава, Румунія)
Трансильванський університет (м. Брашов, Румунія)
Вища школа економіки та менеджменту (м. Братислава, Словаччина)
Університет ARTIFEX (м. Бухарест, Румунія)
Університет Траз-уш-Монтиш і Алту-Дору (м. Віла-Реал, Португалія)
Лодзинський університет (м. Лодзь, Польща)

МОДЕРНІЗАЦІЯ УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИМ РОЗВИТКОМ РЕГІОНУ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

***МАТЕРІАЛИ МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ***

**15-16 травня 2025 року
м. Чернівці (Україна) – м. Сучава (Румунія)**

Чернівці

2025

УДК 332.146.2:338.24:339.924(063)

М 74

Модернізація управління соціально-економічним розвитком регіону в умовах євроінтеграції : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, м. Чернівці, 15-16 травня 2025 р. – Чернівці : Технодрук, 2024. – 340 с.

Модернізація управління соціально-економічним розвитком регіонів є надзвичайно актуальною в умовах євроінтеграції, оскільки потребує узгодження регіональної політики зі стандартами ЄС, впровадження інновацій та цифрових рішень. Це дозволяє підвищити ефективність розвитку, забезпечити прозорість управління і посилити конкурентоспроможність регіонів на європейському рівні.

У збірнику досліджено трансформацію менеджменту бізнес-процесів у соціально-економічному просторі регіону. Особливу увагу приділено питанням адаптації регіонального бізнесу до викликів у міжнародних економічних відносинах. Висвітлено аспекти фінансово-економічного й обліково-аналітичного забезпечення сталого розвитку регіону. Розглянуто особливості використання інструментів маркетингу в умовах євроінтеграції, стратегічні підходи й антисипативне управління розвитком сфери гостинності регіону та інноваційні бізнес-технології та транскордонна співпраця університетів у вдосконаленні економічної освіти.

Розраховано на науковців, фахівців, викладачів, аспірантів, здобувачів вищої освіти, які цікавляться зазначеними питаннями.

ISBN 978-617-8034-61-0

Роботи надруковано в авторській редакції.

Відповідальність за достовірність фактів, статистичної інформації, власних імен, цитат та інших відомостей, наданих у рукописах, несуть автори публікацій.

Підписано до друку 01.05.2025 р.

© ЧТЕІ ДТЕУ, 2025

© Технодрук, 2025

*СЕКЦІЯ VI. ІННОВАЦІЙНІ БІЗНЕС-ТЕХНОЛОГІЇ ТА
ТРАНСКОРДОННА СПІВПРАЦЯ УНІВЕРСИТЕТІВ У
ВДОСКОНАЛЕННІ ЕКОНОМІЧНОЇ ОСВІТИ*

Yurii Koroliuk ECONOMIC EDUCATION IN THE CONDITIONS OF HYPERDYNAMIC DEVELOPMENT OF INFORMATION TECHNOLOGIES: THE POTENTIAL OF CROSS-BORDER COOPERATION	299
Vasyl Kyfyak INNOVATIVE APPROACHES TO THE DEVELOPMENT OF HIGHER EDUCATION IN THE CROSS-BORDER SPACE OF UKRAINE AND ROMANIA	303
Михайло Кравченко, Ольга Романовська ТРАНСКОРДОННЕ СПІВРОБІТНИЦТВО ЯК СУЧАСНИЙ ІНСТРУМЕНТ ВДОСКОНАЛЕННЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ	306
Сергій Бай, Олег Калініченко КЛАСТЕРИЗАЦІЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ	310
Вадим Ореховський ТРАНСКОРДОННЕ СПІВРОБІТНИЦТВО У ГАЛУЗІ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ	314
Анна Кримська ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ОСВІТИ ЧЕРЕЗ ВПРОВАДЖЕННЯ ТРАНСКОРДОННИХ ОСВІТНІХ ПЛАТФОРМ	317
Valeriia Peniuk DIGITALIZATION OF HR PROCESSES IN MODERN REALITIES	323
Алла Шимко ЦИФРОВІ БІЗНЕС-ЕКОСИСТЕМИ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ	325
Kateryna Hildebrant TEACHING MEDIATION SKILL TO IMPROVE COMMUNICATIVE COMPETENCIES OF ESP LEARNERS	329
Nataliya Maksymiuk THE ROLE OF FOREIGN LANGUAGE COMMUNICATION IN ACADEMIC MOBILITY OF UNIVERSITY STUDENTS	333
Лариса Мосора ОНЛАЙН-ЗАЙНЯТІСТЬ — ВИКЛИК СУЧАСНОСТІ, ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ	336

Вадим Ореховський, д.і.н., професор,
Чернівецький торговельно-економічний інститут ДТЕУ,
м. Чернівці

ТРАНСКОРДОННЕ СПІРОБІТНИЦТВО У ГАЛУЗІ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ РОСІЙСЬКО- УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ

Широкомасштабна російська агресія проти України стала важким випробуванням для українського народу, його сьогодення і майбутнього. Її наслідками стали також і зміни в системі безпеки як Європи, так і всього світу у цілому. Це не могло не відбитися на змісті та формах транскордонної співпраці, перетворивши західний вектор останньої у домінуючий.

Відповідно до Закону України «Про транскордонне співробітництво» (від 24.06.2024 р.), Транскордонне співробітництво (ТКС) — це «спільні дії, спрямовані на встановлення і поглиблення економічних, соціальних, наукових, технологічних, екологічних, культурних і інших відносин між суб'єктами і учасниками таких відносин в Україні і відповідними суб'єктами і учасниками таких відносин із сусідніх держав у межах компетенції, визначеної їх національним законодавством». Метою ТКС є розвиток соціально-економічних, науково-технічних, екологічних, культурних та інших зв'язків між учасниками ТКС [1, с. 21].

Вперше поняття «транскордонне співробітництво» було згадано у 1976 р., коли Європейський Парламент запропонував проєкт про спілки прикордонних регіонів [1, с. 21].

Після початку російської військової агресії проти України ЄС призупинило транскордонне і транснаціональне співробітництво з росією і Білоруссю в програмах транскордонного співробітництва Європейського інструменту сусідства (ENI CBC), а також участь останніх у програмі Interreg NEXT на період 2021–2027 роки. За словами представниці Єврокомісії з питань згуртування і реформ Елізи Феррейри, було порушено ряд міжнародних договорів та Статут ООН, тому потрібно було призупинити будь-яку співпрацю з росією та

Білоруссю. Наслідком стало згорання фінансування ініціатив ЄС у росії на суму 178 млн євро, а у Білорусі – 257 млн євро. Цими діями країни Європи виразили свою підтримку незалежності та суверенітету України та продемонстрували солідарність та згуртованість [1, с. 23; 2, с.71].

Війна призвела не тільки до численних людських жертв, мільйонів біженців та значних матеріальні збитків. Вона вплинула на безпеку та доступність вищої освіти.

Зниження фінансування та інфраструктурні труднощі, дистанційне навчання, еміграція та втрата кадрів, психологічні труднощі через стрес та нестабільні умови – все це негативно відображається на стані української університетської освіти. І в цих умовах поряд із забезпеченням стабільного фінансування університетів для забезпечення якості освіти та збереження наукового потенціалу, розвитку гнучких форматів навчання, стимулювання наукових досліджень, що пов'язані із воєнним станом, необхідно проводити політику сприяння міжнародному співробітництву, залучати до міжнародних освітніх програм як можливо більше студентів та викладачів [3, с. 255-257].

При цьому варто зазначити, що країни Європи, у рамках програм по допомозі біженцям, пропонують вигідні умови навчання та переведення до європейських університетів, а також різні стипендіальні програми. Так, у Законі «Про допомогу громадянам України у зв'язку зі збройним конфліктом на її території», що був прийнятий урядом Республіки Польщі 12 березня 2022 р. зазначалось, що вартість навчання для українських студентів у польських закладах вищої освіти (ЗВО) не може перевищувати вартість навчання в аналогічних українських ЗВО. Польське Національне агентство з питань академічних обмінів розпочало програму «Солідарні з Україною». Вона дала можливість студентам та аспірантам з України майже рік здобувати освіту в університетах, займатися науковими дослідженнями, опанувувати мови – і все це на пільгових умовах [4, с. 38-39].

Для науковців з України сприятливі умови для навчання та роботи пропонує і Словацька академія наук. Програми масштабної підтримки від європейських урядів передбачають

можливість легального проживання до 3 років, доступ до системи освіти та ринку праці, а також соціальну та фінансову підтримку. Для сучасної молоді такі програми є могутнім стимулом та підтримкою у процесі опанування новою освітньою і життєвою реальністю [4, с. 39].

З метою зміцнення транскордонного співробітництва, підтримки охорони здоров'я, розвитку освіти і науки Європейська комісія схвалила чотири нові програми. В них беруть участь 10 держав-членів, зокрема Україна та Республіка Молдова. На фінансування таких програм протягом 2021-2027 років виділено 533 мільйони євро. При цьому 187 мільйонів євро виділено на транскордонну співпрацю між Польщею та Україною, а 54 мільйони євро – на транскордонне співробітництво між Румунією та Україною [5].

Участь у міжнародних проєктах є неоціненним досвідом як для окремих студентів та науковців, так і для ЗВО у цілому. Це дає можливість для реалізації творчого потенціалу учасників та розвитку людського капіталу. В процесі освітнього обміну студент стає більш соціально зрілим, формується як особистість та професіонал.

Подорожуючи іноземними країнами та здобуваючи освіту у європейських університетах, українська молодь значно розширює свої освітні горизонти, накопичує нові знання і, що важливо, зіставляє власне «credo» по відношенню до системи цінностей, переконань та вірувань інших культур. Українці не тільки засвоювали цю «нову реальність», вони також інтерпретують нові ідеї, надають їм індивідуального, своєрідного почерку.

Список використаних джерел:

1. Горностай Н. І., Михальченко О. Є. Стан та особливості розвитку транскордонного співробітництва в Україні. *Наука, технології, інновації*. 2023. № 2. С. 20-25. URL: https://nti.ukrintei.ua/wp-content/uploads/2024/06/%D0%93%D0%BE%D1%80%D0%BD%D0%BE%D1%81%D1%82%D0%B0%D0%B9_2-2023.pdf
2. Окуньовська Ю.В. Транскордонне співробітництво з Україною в умовах війни. *Вісник ДонНУ імені Василя Стуса*, Сер.: Політичні науки. 2022. № 7. С. 70-74.
3. Поповиченко Г. С. Вища освіта в умовах воєнного стану. *Освітній процес в умовах війни та у повоєнний період: виклики, правила, перспективи* : матеріали всеукраїнського науковопедагогічного підвищення кваліфікації, 4 березня – 14 квітня 2024 року. Львів – Торунь : Liha-Pres, 2024. 368 с. С.255-257. URL:

https://cuesc.org.ua/images/informlist/%D0%9C%D0%B0%D0%BA%D0%B5%D1%82%20advanced_training_UDU.pdf

4. Круглашов А., Сабадаш Н. Транскордонне співробітництво в умовах повномасштабної війни в Україні: гуманітарні та безпекові виміри. *Медіафорум : аналітика, прогнози, інформаційний менеджмент*. Науковий журнал. Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2024. Том 14. С. 5-58.

5. Волкова Н.В. Транскордонне співробітництво України з країнами ЄС в умовах російсько-української війни. *Економіка та суспільство*. Електронний журнал. 2023. Вип. 48. URL:

<https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2257>

Vadym Orekhovsky, Doctor of Historical Sciences, Professor,
Chernivtsi Institute of Trade and Economics of SUTE, Chernivtsi

CROSS-BORDER COOPERATION IN THE FIELD OF HIGHER EDUCATION IN THE CONTEXT OF THE RUSSIAN-UKRAINIAN WAR

Large-scale russian aggression against Ukraine has become a difficult test for the Ukrainian people. The war not only resulted in numerous human casualties, millions of refugees, and significant material damage. It also affected security and the availability of higher education. In these conditions, the role of cross-border cooperation in the field of higher education is growing. The development of science and technology is impossible without migration processes and cooperative ties with representatives of other cultures.

Анна Кримська, к.т.н., доцент,
Чернівецький торговельно-економічний інститут ДТЕУ,
м. Чернівці

ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ОСВІТИ ЧЕРЕЗ ВПРОВАДЖЕННЯ ТРАНСКОРДОННИХ ОСВІТНІХ ПЛАТФОРМ

Проблему цифрової трансформації економічної освіти визначають як складний багаторівневий процес, який передбачає координацію між освітніми закладами, підприємствами й державними структурами. Проведені дослідження із питань цифровізації переконують, що